DÜNYA VE AHİRET DENGESİ

Yaratılış Gayemiz:

- وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

- ***Ben cinleri ve insanları ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.***[1]

---

[1] Zariyat, 51/56.

- **Dünya Nedir?**

- "Dünya" kavramı, ahiret veya ahiret hayatının karşılığı olarak "hayatü'd-dünya-yakın hayat" anlamındadır. Bu kelime Kur'an'da çok sık ve ahiretten veya ölümden önceki hayatın sıfatı olarak geçmektedir.
- Kur'an'da kötülenen, eleştirilen, yer küre olan dünya değil, hayat anlayışıdır. Yerilen bu hayat anlayışı da, ahireti unutturan, geri plana bıraktıran, ahireti hesaba katmayan bir hayat anlayışıdır.

Dünya Hayatının Özellikleri:

1- Dünya Bir İmtihan Yeridir.

- الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ

- ***O, hanginizin daha güzel iş yapacağınızı denemek için ölümü ve hayatı yarattı. O, üstündür, bağışlayandır.[2]***

******

- كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

- ***Her canlı ölümü tadacaktır. Sizi kötülük ve iyilik ile deneyeceğiz; hepiniz de sonunda bize döndürüleceksiniz.[3]***

---

[2] Mülk, 67/2.
[3] Enbiya, 21/35.

- “İslam dini dünya hayatına ahiret hayatının tarlası olduğu için önem atfeder ve bu itibarla insanın bu dünyadaki davranışlarını ciddiye almasını ister.”
- Hz. Ali bir hutbesinde şöyle diyor: "Muhakkak ki dünya, ona sert davrananın sadakat diyarı, onu anlayanın afiyet diyarı, ondan öğüt almak isteyenin öğüt diyarı, Allah dostlarının mescidi, Allah’ın meleklerinin namazgahı, vahy-i ilahinin nüzul yeri, Allah dostlarının ticaretgahı ki onda rahmeti kazandılar ve cennete eriştiler."[4]

---

[4] Nehcü’l-Belağa.

- Bu dünyanın bir imtihan yeri olduğu unutulmamalı, bu bilinçle dünya hayatı değerlendirilmelidir.

- **وَلَوْ تَرَى إِذْ وُقِفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلاَ نُكَذِّبَ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ**

- ***Ateşin başında durdurulduklarında: "Ah! Ne olurdu geri döndürülsek de Rabbimizin ayetlerini inkar etmeyip, müminlerden olsaydık!" dediklerini bir görsen!***[5]

---

[5] En'am, 6/27

- أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

- ***Yahut azâbı gördüğü zaman: "Keşke benim için bir kez daha (dünyâya dönüş) olsaydı da güzel hareket edenlerden olsaydım!" demesinden.[6]***

---

[6] Zümer, 39/58.

- **2- Dünya Amaçsız ve Boş Yere Yaratılmamıştır.**

- **وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهْوًا لَاتَّخَذْنَاهُ مِن لَدُنَّا إِنْ كُنَّا فَاعِلِينَ**

- ***Biz, göğü, yeri ve bunlar arasındakileri, oyuncular (işi, eğlencesi) olarak yaratmadık. Eğer bir eğlence edinmek isteseydik, onu kendi tarafımızdan edinirdik. (Bu irademizin eseri olurdu. Ama) biz (bunu) yapanlardan değiliz.***[7]

[7] Enbiya, 21/16-17.

- **أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ**

- ***Sizi sadece boş yere yarattığımızı ve sizin hakikaten huzurumuza geri getirilmeyeceğinizi mi sandınız?[8]***

---

[8] Müminun, 23/115.

3- Dünya Hayatı Kısa ve Geçicidir.

- وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَنْ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ

- ***Allah'ın onları, sanki günün ancak bir saati kadar kaldıklarını zanneder vaziyette yeniden diriltip toplayacağı gün aralarında birbirleriyle tanışırlar. Allah'ın huzuruna varmayı yalanlayanlar elbette zarara uğramışlardır. Zira onlar doğru yola gitmemişlerdi.***[9]

---

[9] Yunus, 10/45.

- قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ
- *(Allah inkârcılara) "Yeryüzünde kaç yıl kaldınız?" diye sorar.*
- قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْأَلِ الْعَادِّينَ
- *"Bir gün veya günün bir kısmı kadar kaldık. İşte sayanlara sor" derler.*
- قَالَ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
- *Buyurur: Sadece az bir süre kaldınız; keşke siz (bunu) bilmiş olsaydınız!*

- كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ وَنَعْمَةٍ كَانُوا فيهَا فَاكِهِينَ كَذلِكَ وَاَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا اخَرِينَ

- ***"Onlar, geride nice şeyler bıraktılar; bahçeler, çeşmeler, ekinler, güzel makamlar ve zevk ü sefa sürecekleri nice nimetler. İşte böyle oldu ve biz onları başka topluma miras verdik."[10]***

---

[10] Duhan, 44/25-28.

- Hz. Ali bir kabristana uğradığı zaman, orada yatanlara şöyle hitâb edermiş:
- أَمَّا الْمَنَازِلُ فَقَدْ سُكِنَتْ،
- “Bırakıp gittiğiniz evlere oturuldu.
- وَأَمَّا الْأَمْوَالُ فَقَدْ قُسِمَتْ،
- Mallarınız paylaşıldı.
- وَأَمَّا الْأَزْوَاجُ فَقَدْ نُكِحَتْ؛
- Karılarınız nikahlandı.
- فَهَذَا خَبَرُ مَا عِنْدَنَا، فَلَيْتَ شِعْرِي مَا عِنْدَكُمْ؟
- Bunlar bizim tarafta olup bitenler. Âh! Keşke bir de sizin tarafta olup bitenleri öğrenebilseydik!

- Sonra şöyle dedi:
- وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَوْ أُذِنَ لَهُمْ فِي الْكَلَامِ لَقَالُوا: إِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى.
- Canım kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, onların konuşmalarına izin verilseydi, en hayırlı azık Allah korkusudur, derlerdi"[11]

---

[11] İbni Abdirabbih, *el-İkdü'l-ferîd*, III, 193

4- Dünya Hayatı Oyun ve Eğlence ve Tutkulu Bir Oyalanmadır:

- اِعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ ...

- ***Bilin ki dünya hayatı ancak bir oyun, eğlence, bir süs, aranızda bir övünme ve daha çok mal ve evlât sahibi olma isteğinden ibarettir…*[12]**

---

[12] Hadid, 57/20.

- وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَلَلدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

- ***Dünya hayatı bir oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir. Müttakî olanlar için ahiret yurdu muhakkak ki daha hayırlıdır. Hâla akıl erdiremiyor musunuz?*** [13]

---

[13] Enam, 6/32.

5-Dünya Aldatıcıdır:

- يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغَرُورُ

- ***Ey insanlar! Allah'ın vâdi gerçektir, sakın dünya hayatı sizi aldatmasın ve o aldatıcı (şeytan) da Allah hakkında sizi kandırmasın!***[14]

---

[14] Fatur, 35/5

- الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ نَنْسَاهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ

- ***Kâfirler ki, dinlerini bir eğlence ve oyun edindiler de dünya hayatı onları aldattı. Onlar, bu günleri ile karşılaşacaklarını unuttukları ve âyetlerimizi bile bile inkâr ettikleri gibi biz de bugün onları unuturuz.[15]***

---

[15] Araf, 7/51.

- وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسَاكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ذَلِكُم بِأَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ

- ***Denilir ki: Bu güne kavuşacağınızı unuttuğunuz gibi biz de bugün sizi unuturuz. Yeriniz ateştir, yardımcılarınız da yoktur! Bunun böyle olmasının sebebi şudur: Siz Allah'ın âyetlerini alaya aldınız, dünya hayatı sizi aldattı. Artık bugün ateşten çıkarılmayacaklardır ve onların (Allah'ı) hoşnut etmeleri de istenmeyecektir.***[16]

---

[16] Casiye, 45/34-35.

6-Dünya Hayatı Süslenmiştir:

- زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاء وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللّهُ عِندَهُ حُسْنُ الْمَآبِ

- ***Nefsanî arzulara, (özellikle) kadınlara, oğullara, yığın yığın biriktirilmiş altın ve gümüşe, salma atlara, sağmal hayvanlara ve ekinlere karşı düşkünlük insanlara çekici kılındı. Bunlar, dünya hayatının geçici menfaatleridir. Halbuki varılacak güzel yer, Allah'ın katındadır.***[17]

---

[17] Al-i İmran 3/14.

- **الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا**

- ***Servet ve oğullar, dünya hayatının süsüdür; ölümsüz olan iyi işler ise Rabbinin nezdinde hem sevapça daha hayırlı, hem de ümit bağlamaya daha lâyıktır.[18]***

---

[18] Kehf, 18/46.

- Allah zenginlikle övünüp şımarmayı yasaklayarak şöyle buyurur:
- وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا فَتِلْكَ مَسَاكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ
- ***Biz, refahından şımarmış nice memleketi helâk etmişizdir. İşte yerleri! Kendilerinden sonra oralarda pek az oturulabilmiştir. Onlara biz vâris olmuşuzdur.***[19]

---

[19] Kasas, 28/58.

Dünya Sevgisi Ve Zararları:

- Ahireti unutup dünyaya bağlanmak ve dünya sevgisi insanı ölümden korkar hale getirir, ibadet ve taatlerden alıkoyar.
- Dünyayı sevmek bütün kötülüklerin başıdır.
- Rasulullah şöyle buyurmaktadır:
- **إِنِّي مِمَّا أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِي مَا يُفْتَحُ عَلَيْكُمْ مِنْ زَهْرَةِ الدُّنْيَا وَزِينَتِهَا**
- *"Benden sonra, size dünya nimetlerinin ve ziynetlerinin açılıp onlara gönlünüzü kaptıracağınızdan korkuyorum."*[20]

---

[20] Buhari.

- Dünyaya bağlanan kişinin kalbi üç şeyle karşılaşır:
- 1-Bitmeyen gam
- 2-Erişilmez arzu
- 3-Gerçekleşmez umut

Müslüman'ın Gözünde Dünya:

- Kur'an bize bir ucu dünyada diğer ucu ahirette olan bir hayat anlayışı sunuyor.

- وِمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

- ***Onlardan bir kısmı da: Ey Rabbimiz! Bize dünyada da iyilik ver, ahirette de iyilik ver. Bizi cehennem azabından koru! derler.***[21]

[21] Bakara, 2/201.

- وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِن كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

- ***Allâh'ın sana verdiği (bu servet) içinde âhiret yurdunu ara, dünyâdan da nasibini unutma, Allâh sana nasıl iyilik ettiyse sen de öyle iyilik et, yeryüzünde bozgunculuk (etmeyi) isteme, çünkü Allâh bozguncuları sevmez.***[22]

[22] Kasas, 28/77.

- Rasulullah dünyaya karşı müslüman'ın takınması gereken tavrını şöyle ifade etmektedir:

- فَقَالَ كُنْ فِي الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ

- *"Dünyada sanki bir yabancı (garip) veya yolcu imişsin gibi ol."*[23]

---

[23] Buhari, Tirmizi.

- Rasulullah Efendimiz şöyle buyurmuştur:

- اَلْكَيِّسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ، وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ.

- *"Akıllı kimse, nefsini muhasebe eden ve ölümden sonrası için çalışandır. Aciz de, nefsini hevasının peşine takan ve Allah'tan temennide bulunan kimsedir."*[24]

[24] Tirmizi.

- Rasulullah buyurdular ki:

- لَيْسَ بِخَيْرِكُمْ مَنْ تَرَكَ دُنْيَاهُ لِآخِرَتِهِ، وَلاَ آخِرَتَهُ لِدُنْيَاهُ حَتَّى يُصِيبَ مِنْهُمَا جَمِيعًا، فَإِنَّ الدُّنْيَا بَلاَغٌ إِلَى الآخِرَةِ وَلاَ تَكُونُوا كَلاًّ عَلَى النَّاسِ

- *“Sizin hayırlınız, ahreti için dünyasını, dünyası için ahretini terk etmeyip, her ikisini de birlikte yürüteninizdir. Zira dünya ahrete ulaştırıcı bir vasıtadır. Sakın insanlara yük olmayınız.”*[25]

---

[25] Fethu’l-Kadir.

- Rasulullah buyurdular ki:

- اِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا وَاعْمَلْ لِاٰخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا

- *“Ebedi yaşayacakmışsın gibi dünyaya, yarın ölecekmişsin gibi de ahret için çalış.”*[26]

[26] Muhtaru’l-Ehadis, 25.

Ahiret Nedir?

- Ahiret, kavram olarak, öbür dünya, ölümden sonraki hayat demektir.
- Dünya hayatı için ilk, ölümden sonraki hayat için ise ahiret-son hayat denilmiştir. Her ikisi arasında sıkı bir ilişki vardır. Ahiret dünya hayatını takip eden, ama ölümsüz bir hayatın adıdır. Ahiret hayatının iyi veya kötü temelleri dünyada iken atılır.”

<u>Müslüman'ın Ahirete Bakışı:</u>

- وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

- ***Bu dünya hayatı sadece bir eğlenceden, bir oyundan ibarettir. Ahiret yurduna (oradaki hayata) gelince, işte asıl yaşama odur. Keşke bilmiş olsalardı!***[27]

---

[27] Ankebut, 29/64.

- **اَلْمَالُ وَالْبَنُونَ زينَةُ الْحَيوةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ اَمَلًا**

- ***"Mal ve oğullar dünya hayatının süsüdür. Bâki kalacak olan güzel işler ise Rabbinin katında sevapça da daha hayırlıdır, umutça da daha hayırlıdır"[28]***

---

[28] Kehf, 18/46.

- Rasulullah şöyle buyurmaktır:

- اللَّهُمَّ لَا عَيْشَ إِلَّا عَيْشُ الْآخِرَهْ

- *“Allah’ım hayat ancak ahiret hayatıdır.”*[29]

[29] Müslim.

<u>Dünya Ahiret Dengesi:</u>

- “Allah’ın birbirinden kesin sınırlarla ayrılmamasını istediği şeylerden biri de dünya ahiret ilişkisidir. Dünyayı ahiretten kopardığınızda, hırs insanın gözünü bürüyecek, hak mefhumu kaybolacak, sosyal adaletin tesisi imkansız hale gelecektir.
- Ahiret adalettir, insanın dünyada yapıp-ettiklerinden ötede hesap vereceğini bilmesi/inanması, adil davranışın en büyük garantisidir.
- Dünya hayatının geçici olduğunu, aldatıcı olduğunu sık sık vurgulayan Kur’an hiçbir zaman çileciliği, boş vermişliği, dünyadan el-etek çekmeyi öğütlemez. Hayatın her alanında olduğu gibi Kur’an insanı bu alanda da dengeye davet eder.

- Ne ki, sık sık ahirete iman konusuna yaptığı vurgular ve müminde uyandırmaya çalıştığı sorgu/hesap/cennet/cehennem kaygısı, dünya ve ahiret hayatının önemi ve süresi ile doğrudan orantılıdır.
- Bu oranın dünya lehine bozulması dünya-ahiret dengesini koparacak, bu ise insandaki dünyevileşme zaafını kamçılayacak, dünyevileşen bir dünya ise adaletin yerine zulmün, hakkın yerine gücün, erdemin yerine ahlaksızın, fedakarlığın yerini bencilliğin hakim olduğu bir dünya haline gelecektir."